

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:	Zodpovedný redaktor:	Redakcia a vydavateľstvo:
Na celý rok ... 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 77. szám.
Na pol roka ... 2 " — "	páp. komornik.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novít,
Na štvrt' roka ... 1 " — "	Majiteľ' a vydavateľ':	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpáť nedávajú.

Nové prelievanie krvi na Balkáne.

Na Balkáne znovu dunia dela, rachotia pušky a krv mladých životov zase polieva sotva uschlé úbočia a doliny Balkánskeho poloostrova, Tam, kde ešte len pred pár mesiacmi spoločnými záujmami oduševňovaní, spojenými silami, s opozrnutím života balkánski spojenci vrhli sa na svojho spoločného nepriateľa, teraz stoja proti sebe, vraždia sa vzájomne a životy, ktoré ušetril osud pred vražedlnou zbraňou tureckou, teraz hasnú v divých bojoch, roznieťených vzájomnou závisťou, túžbou po nadvláde a hriechnou lahostajnosťou diplomacie európejských veľmocí.

Isté je, že balkánskych spojencov omámila veľkosť neočakávanej koristi a zaslepila závisť pri delbe podmáneného územia. Z ktorejkoľvek strany však uvažujú sa okolnosti a príčiny vzájomného vraždenia sa spojencov na Balkáne, má sa za to, že rozdvojenie balkánski spojenci našli by cestu vzájomného dorozumenia, keby im karty nemiešala ruská diplomacia. Ruskú politiku dosiaľ počas celého historického obratu na Balkáne stihol nezdar za nezdarom a teraz pred zaklúčením, pred konečným spečatením historických udalostí ruská diplomacia usiluje sa všemožne vybrúsiť tie štrbiny, ktoré jej politika utrpela na Balkáne.

Skvelé víťazstvá nad Turkom obzvlášť u Bulharov vzbudily túžbu po úplnej neodvislosti. Heslo: Balkán balkánskym národom silne sa ozýva po úbočiach Balkánu. Nielen v Bulharsku, ale už aj v Srbsku tu i tam sa ozývajú

hlasy proti prepotencii Ruska, ktorého diplomacia teraz silou-mocou pracuje na tom, aby nadvláda, ktorú malo dosiaľ nad Balkánom Turecko, prešla do rúk ruského cára. Preto ruskí politickí agenti v Sofii, v Belehrade a v Athénach miešali karty, tak, aby partiu vyhralo vlastne Rusko. Lež ako novšie krvavé boje na celom území Macedonie svedčia, ruská politika ani teraz nemôže počítať na zdar svojich cieľov. Nemožno si predstaviť, že by sa spojenci vysilení krvavými bojami nevedeli dohodnúť na podelení koriste, keby ich v dorozumení nebola prekážala intriga a túžba ruskej diplomacie po protektoráte nad Balkánom. Samostatnosť, úplná neodvislosť Bulharska bola vždy trňom v oku ruskej diplomacie a kto sa pričiňoval o zabezpečenie neodvislosti Bulharska, ten bol z cesty odstránený. Detronizácia kniežata Battenberga, ktorý sa oduševňoval za neodvislé Bulharsko, tiež sa pripisuje intrigám ruskej politiky. Teraz ruská diplomacia v Belehrade robila pokusy, aby posúrila riešenie srbsko-bulharského konfliktu, ktorý vlastne ruská diplomacia nashovala, aby bola príčina ku ponuknutiu sudcovstva a týmto umožnené vtiahnutie balkánskych štátov pod ruský protektorát. Lenže v Bulharsku z takejto ruskej dobroprajnosti si neprosia a v Srbsku tiež prichodia k tomu, ako to už aj jeden srbský minister v belehradskej Tribune napísal, že ruské titorstvo pripravilo by Srbsko o právo svojho samostatného rozhodovania. Marne sa vyhráza cár Bulharom i Srbom, neposlúbhajú ho už viac a že teraz zdvihli vražedlnú zbraň proti sebe, to je len následok intríg, ktorými ruská politika chcela

docielif svoje sebecké ciele a dosiahla nezdar a novšie krveprelievanie na Balkáne.

Na Balkáne znovu hrmia delá, zase tečie krv a toto zapríčinilo Rusko. Nové krveprelievanie zcela po vôli je ruskej politike. Rumunsko posial verne držalo sa trojspolku, totiž Rakúsko-Uhorska, Nemecka a Talianska, najnovšie ale aj toto proti Bulharsku nahuckalo Rusko. Vzдор toho však, že nespoľahlivá, v každom ohľade zkazonosná politika Ruska známa je po celom Balkáne, Srbi, Gréci a Černohorci predsa natoľko sú zaslepení, že nevedia nahliadnuť, že protektorát Ruska znamená pre nich ešte hroznejšie otroctvo ako bolo to, v ktorom cez stáročia chľaveli pod Turkom. Deje-pis nepodvratným svedkom je toho, že kdekoľvek vkročí Rus, tam je koniec všetkej slobody a samostatnosti ľudu. Keď aj teraz znovu hrmia dela na Balkáne, rachotia pušky a krv tisícov životov zase polieva sotva uschlé doliny a úbočia Macedónie, toto hrozné krveprelievanie nikto iný nezapríčinil ako Rusko.

Tiszové víťazstvo.

Tiszoví ctení voličia a korteši ešte aj dnes spomínajú aradskú voľbu a možno aj svojim vnukom rozprávať budú o tých zlatých časoch, aké oni mali, keď Tiszu za ablegáta vyvolili. To už bola voľba! Kto ste lakomci a pri voľbe svoj hlas radi predávajú za slopanicu a žranicu, môžete vzdychať, — že neni ste Tiszoví voličia. Tým to radím, aby pred budú-cimi krajinskými voľbami poníženú prosbu zaslali ku Tiszovi, aby v ich okrese za poslanca vystúpil. On síce zo svojho nedá ani glg pálenky a ani krajíc chleba, otvorí sa ale všetky dvierka stranej kassy a sypať sa budú z nej tisíce, státisíce, tak že každý volič kúpať sa môže v pálenke, vo víne, v pive a môže denne aj trikrát obedovať.

Tak bolo i v Arade. A patrí sa, aby tak bolo, keď volia nekorunovaného kráľa Uhorska. Tisza natoľko bol istý, že ho v Arade vyvolia, že ani nešiel medzi jeho ctených voličov. Iný okres bol by to za veľkú urážku považoval a to by bol odkázal Tiszovi, že keď on svojich voličov natoľko znevažuje, že by sa čo len ukázal ľudu, tak naň hlasovať nebudú. Tiszoví

voličia nie sú však takí citliví. Veď oni Tiszu vyvolili si aj pri všeobecných voľbách. Vedia kto je a čo môžu od neho očakávať. Načo by sa teda ustával do Aradu? Nech on v Pešti sedí medzi jeho drábmi. Do Aradu nech len to pošle, za čo mu tam dôveru a poslanceký mandát predajú.

A Tisza nahliadol do srdca svojich milých voličov. Otvoril roh štedrosti a jeho obsah vysypal na mesto Arad. Bolo peňazi na státisíce. Veď v mungovskej volebnej kasse nachodia sa nesmierne bohatstvá. Hrnú sa do nej tisíce, milliony. Za odmenu rozdáva vláda rády, stavy, vyznačenia, barónstva, grófstva, koncessie, oročky a kto vie čo všeličo. To všetko však ešte nebolo dosť. Keď Tiszu volia, patrí sa, aby aspoň štvrtina mungovských poslancov do Aradu šla kortešovať. A mungovia išli piť a jesť na konto mungovskej kassy. Celý krdeľ kortešov odcestoval do Aradu. Bol tam ešte aj chýrny Jano *Richter*, poslanec dolnokubínskeho okresu. Nech toho tam neni, Tisza istotne buchne. Tiszoví korteši žalovali sa, že ich protikandidát prekáža vo volnom pohybe. Zaraz vyrukovalo osem stotín pešiakov, štyri stotiny žandárov a dve stotiny husárov. Okrem toho v hotovosti stála celá posádka riadneho vojska. Prišli aj iné žaloby, že vraj mnohí železničari a úradskí nechcú hlasovať na Tiszu.

— Nechcú? — spýta sa najmocnejší mungovský vladár. — Preložif ich behom štyridvadsať hodín!

A slabí podľahli.

Došiel chýr, že Rumuni ostanú neutrálmi. Nebudú sa miešať do voľby.

— No, to by nám bolo treba! — volali naľakaní mungovia a vrhli sa na Rumunov. Zaštrkali zlatými peniazmi. Udreli na čep desaťhektáky: Kde je ten Rumun, ktorý by na Tiszu nehlasoval!

A odhlasovali všetci. Počas kortešacie na mungovskej strane deň po deň boly banketty, slopanice. Tiszoví voličia nemali kedy vytriezveť. Škoda že tie hodý len dva týždne trvaly, vzdychajú ešte aj dnes Tiszoví voličia.

Pýtam sa, zdáľiz opozičnému kandidátovi možno zvíťaziť proti takýmto huncútstvom? Nie. Opravdový zázrak je, že tu opozícia dosiahla vyše 1500 hlasov. A Tiszoví kolompoši predsa

hovorí o skvelom víťazstve a Tiszové noviny za dlhý čas lichotily sa aradskému poslancovi, ktorý je v jednej osobe ministerpredsedom, všemohúcim diktátorom Uhorska a udržovateľom tých nedôsledných a nečestných hladošov, ktorí za dobrý plat oslavovať a zvelebovať budú bársktorého ministra; keď však nevyrukuje s peňazmi, buchne a vtedy nemajú preň poriadneho slova.

Ja myslím, že aradská voľba nenie Tiszové víťazstvo, bo veď Tisza aj pred voľbou bol poslancom aradským. A v Uhorsku je v obyčaji že ministerpredsedu pri všeobecných voľbách vyvolia aj na desiatych miestach. Kým Tisza bol mladším, uspokojil sa s malým sedmohrad-

V Amerike po zamrzutej a snehom pokrytej pôde z hôr odvážajú i 500 m. centov ťažké kláty.

ským okresom. Ba čo, jednú dobrý mu bol svätokrížsky slovenský okres. Včul ale Tisza je veľkým pánom. Kde by si ho nežiadali za krajinského poslanca? Jeho víťazstvo teda skrčí sa, keď pomyslíme, kto je on a koľko koštoval jeho aradský mandát. To by bol býval zázrak, keby bol zvíťazil protikandidát. Takéto zázraky však nestanú sa, kým vláda na jednu voľbu troví státisíce.

Pri Tiszovej voľbe je zvlášte to veľmi komická vec, že on ako vyhlásený charakter a pán, prijme taký špinavý mandát a že on, ktorý zákony vynáša o čistých voľbách, dovolí takú voľbu aká bola aradská. Už včul vopred vieme, ako budú vyzerat budúce krajinské voľby.

Treba len dobre naplniť tú mungovskú kussu, nech všetci vládni voličia zažijú takých zlatých časov, aké mali Tiszovi voličia.

Ondrej Hladký.

O Trappistoch.

Ctení čitatelia Kresfana bezmála už čuli o Trappistoch, keď nie iné, zaiste to, že sú to mniši najprísnejšieho života, ktorí sa zaviazali ku večnému mlčaniu a keď sa jeden s druhým stretnú, pozdravujú sa slovami: «Memento mori» — pamätaj na smrť. Vo veľkých kláštorech Trappistov nečúť iného ako tieto dve slová. V polotmavých pitvoroch a úzkych izbietkach kláštora panuje večné ticho, iba keď daaký zvedavý cudzinec v spoločnosti predstaveného kláštora prehlíada si tieto sväté miestnosti. K večnému mlčaniu však zaviazaní mniši pri neustálom rozímaní, modlitbách a pobožnosťach zaoberajú sa aj s najrôznejšími ručnými prácami, ktoré k veľkému osahu slúžia zvlášte chudobe a ľudu tých krajov, v ktorých nachodí sa ich kláštory. Heslom Trappistov je: «*Modli sa a pracuj!*»

Trappisti, nemí ako keby ani živého slova nevedeli povedať, modlia sa a pri tom ustavične pracujú. Ráno stávajú o druhej hodine a zaraz shromaždia sa v kostole, kde na holých kameňoch klačiac, rozjímajú, modlia sa žalmy a slyšia sv. omšu. Za tým každý ide do roboty. Cez poludnie znovu spoločne modlia sa žalmy, po čom nasleduje krátku obed a za tým zas hneď idú do roboty a pracujú do večera. Večer po odbavenej práci nasleduje dlhšie rozímanie a spoločná modlitba, po ktorej je trýznenie remennými korbáčmi a až potom na tvrdom lúžku, lahnú si k nočnému odpočinku. Chôva Trappistov je čo možno najjednoduchšia. Ráno a večer každý bez rozdielu dostane krajíc chleba, a kus syra. K obedu dostanú prázdnu polievku, tanier šošovice, hrachu alebo fazule bez zá-smažky a krajíc chleba. Mäso, rybu a vajcia nikdy nejedia Trappisti. Vzdor toho ozaj k počudovaniu je, že všetci veľmi dobre vyhliadajú a mnohí z nich dosiahnu tak vysoký vek, že človek na tu myšlienku príde, ako by na nich celkom zabudla smrť?

Kláštor zo všetkých strán ohradený je vy-

sokým múrom. Za múrami nachodia sa gazdovské dvory a fabriky, dielne, v ktorých sami Troppisti prevádzajú tie najrôznejšie práce. Majú svoju tlačiareň, v ktorej vyhotovujú nábožného obsahu novinky, poučné knihy a spisy pre ľud, majú svoj pivovár, mlýn opatrený najnovšími strojmi, majú dielňu pre krajčírov, šustrov, kováčov, stolárov, rezbárov, šlosiarov, všetky murárske, a tesárske roboty prevádzajú tiež sami Trappisti. Okrem toho obrábajú role, zahrady a vinice. Zvláštnu pozornosť zasluhuje ich lichva, kravy, voly, kone, ovce, ktoré dochovávajú vo veľkom počte. Syr Trappistov, ktorý dorábajú v kláštore «Maria Stern» v Bosnii, chýrny a v obchode je po celom svete.

V kláštore mnichov Trappistov, zamestnanie najde každý, keď vie zcela zreknúť sa sveta a má povolanie ku najprísnejšiemu mníšskemu životu. Kto bol vo svete poľný robotník alebo hospodár, ako mnich pracuje na poli alebo v zahradách. Tí, čo vo svete prevádzali krajčírskoe, obuvnícke, kováčske, šlosiarske, stolárske, tesárske remeslo, v tomže obore aj ako mniši môžu pracovať. Lekári, lekárnici, merníci, strojníci, mašínisti, mechanici najdú sodpovedné si zamestnanie. Kňazi slúžia sv. omšu a vyučujú v ľudových školách. aké vo veľkom počte udržiavajú Trappisti širiko-ďaleko po celom okolí kláštora.

Svetskí učelia a iní učenci, všetci najdú tam zamestnanie, ktoré sodpovedá ich učnosti a schopnosťam. Trappisti na ich osadách udržiavajú aj dievčenské ľudové školy, v ktorých vyučujú mníšky a tie zároveň viazané sú ku tak prísnemu životu ako mniši Trappisti. Vo všetkých školách Trappistov dietky nielen zdarma vyučujú, lež aj zaopatrujú všetkým potrebným. Kláštory Trappistov sú teda opravdovým požehnaním ľudu celého okolia.

V kláštoroch Trappistov nachodia sa grófi, nekdý vysokopostavení úradníci, bývalí vojaci vysokých šarží, kňazi, diplomovaní učenci, remeselníci a delníci a všetci zaviazaní sú k najprísnejšiemu životu, k neustálej modlitbe, poboznosti a k večnému mlčaniu. Pýta sa dakto, čo týchto ľudí najrôznejšieho stavu, povolania a zamestnania priviedlo k tomu, aby za živa pochovali sa v kláštore Trappistov? Mnohí snád zklamaní boli v živote, všetci však vo svete

nenášli to šťastie, ktoré očakávali a preto hľadajú ho v kláštore Trappistov.

Na márnosť tohoto sveta zvlášte upozorňuje hrozný obraz, ktorý tu podávame a ako jedinka ozdoba vyvesený je v ich spoločnej spálni. Pri pohľade na tento obraz, tá strašná smrtná hlava, tá skrivená kosa, každého musí povzbudiť, aby si opakoval nápis: **Snád dnes v noci?**

Tisza a Rumuni.

Tiszu držia mungovci za najväčšieho vlastenca Uhorska, pri ktorom zatmie sa aj gróf Štefan Széchenyi. Tisza vraj najviac obetuje na oltár vlasti. Tisza ako hovoria aj nezákonnosťami a násilnosťami a s jeho volebným zákonom bránil iba nadpráva maďarstva.

Takto vychvalujú Tiszu mungovci. Prečo to robia, my dobre vieme. Chvály tie Tisza zaplatí z mungovskej kassy. Mungovci nič nerobia zadarmo.

Tisza je teda bezúhonný vlastenec, bez neho dávno by sa bolo Uhorsko rozpadlo. Takto

hovorila mungovia. My však vieme, v čom záleží vlastenectvo Tiszové a Boh zachovaj našu vlasť od toho, aby sme jej čím viac takých obetavých a bezúhonných vlastencov priali, aký je Štefan Tisza. Kto nevie čo stojí krajinu Tiszové vlastenectvo, nech prezre tie účty, v nichž vykázané je, koľko stovila krajina na tých žandárov, policajtov a rôznych pandúrov, ktorí Tiszu od mesiacov strážia, koľké tisíce koštujú tí ozbrojení drábi, ktorí v parlamente šablami rúbajú vyslancov opozície a nech si zaide do Aradu, kde mu povedia koľko stotisíc korún stála Tiszová voľba. Tisza na tú voľbu zo svojho nestrovil ani haliera, lež šlo to z mungovskej kassy. Kto teda tolké peniaze stojí krajinu, o tom celkom správne môže sa povedať, že je najdrahším vlastencom v Uhorsku. Tisza teda v prvom rade má právo k tomuto titulu.

Tisza však postúpil vo svojom veľkom vlastenectve, bo dochodia chýry o ňom, že sa dohodnul so sedmohradskými Rumunmi a že ich pretvoril na dobrých vlastencov.

Tisza od dávna pakloval s Rumunmi, videli sme to aj pri jeho aradskej voľbe, pri ktorej na Tiszu odhlasovalo pár sto Rumunov. Čo dal Tisza Rumunom, že tí svoje politické presvedčenie na kliniec zavesili, o tom noviny veľa píše. Keď si pomyslíme, že Rumuni odjakživa veľkú starosť dali uhorským vládam; keď nezapomeneme, že Rumuni až podnes mali svoju dobre zorganizovanú politickú stránku, keď pomyslíme, že rumunskí intelligenti jednotajne agitujú za program ich strany a že ľud rumunský vždy nasledoval svojich vodcov; keď pamätáme na to, že sedmohradskí Rumuni nikdy nepreukazovali vernosť ku Uhorsku, akožto ku ich domovine, lež fahali a fahajú ku Románii: ľahko môžeme si predstaviť, jak draho zaplatil Tisza priateľstvo Rumunov.

My chválime Rumunov, že sa Tiszovi lacno nepredali a že nielen peniaze a pálenku žiadali od neho, lež aj národné výhody. Čo pýtali od Tiszu, z toho osôh má celý národ rumunský. Skrze ich vyjednanie s Tiszom sedmohradskí Rumuni vyvinuli by sa socialne a kulturálne a to na základe národnom. Také ustúpenie, aké Tisza preukázal Rumunom, volakedy považovali za vlastizradu. Tiszovi ale pripisujú to za ukrutné zásluhy.

Čo všetko slúbil Tisza Rumunom? Že vraj za bezplatný vyhlási Apponyiho školský zákon, ktorý pod prísnu pokutou pomaďarčíť chce všetky národnostné školy. A tak Rumuni obdržia svojské školy, v ktorých maďarčina len trpená bude.

Slúbil rumunské stredné školy budovať za krajinské peniaze. Zaviazal sa, že nedovolí, aby sa medzi Rumunov Maďari osídlili. Slúbil, že rumunský vzdelávaci spolok «Astra» zvaný, pomáhať bude štátnymi peniazmi. Po piate slúbil, že vláda zbytočné krajinské peniaze na budúce čo vklady vloží aj do rumunských spořitelní. Po šieste slúbil, že vláda vymenuje aj rumunských fõišpánov. Po siedme slúbil, že sedmohradské okresy tak podelí, aby sa z nich aj rumunskej strane dakoľko ušlo. To budú isté mandáty.

Rumuni diktovali Tiszovi takéto múdre a praktické podmienky a jestli ich Tisza neoklame, je nádej, že obdržia čo pýtali, Z ich stanoviska je to dobre. Rumuni aj posial mali svoju samosprávu. Majú svojské školy, tak že sa ich maerčina uplatnila na širom poli osvety. Jestlit Tisza svoje sluby zadrží, rozšíria sa ich národnostné práva a vyvine sa ich kultúra. My Slováci ale musíme závidieť Rumunom aj tú slobodu, ktorú posial požívala ich materčina a pýtame sa: prečo my nemáme tej rečovej slobody, ktorú majú Rumuni? Prečo nás vykričali liberáli za vlastizradcov, keď sme si žiadali národné práva? Prečo ministri svojim podriadeným vydali rozkaz, aby prenasledovali a pošliapali kresťanskú ľudovú stranu, že vraj panslavizmus rozširuje, ačpráve kresťanská ľudová strana nič iné nekonala, len čo žiadala preveďenie národnostného zákona, ktorý zákon kráľ ešte roku 1868. sankcionoval? Prečo Tisza Rumunom dáva tak rozsiahle práva, nám Slovákom ale nepovolí ani školy, ani spolky, ani knihovne, ani shromaždenia? Prečo sú tie rozdiely? Viac sú Rumuni ako my Slováci? Ich samospráva a rečová sloboda neohrozuje maďarstvo?

Nuž teda! Sem s tými právami, ktoré Tisza slúbil Rumunom! Po tomto jarmoku kresťanská ľudová strana smelo môže žiadať preveďenie národnostného zákona. Nikto jej nemôže nadať, že vlasť predáva, veď takým spõ-

sobom gróf Štefan Tisza je najväčší vlastizradca, bo za takých podmienok hotový je pokonať sa s Rumunmi. *Slovák.*

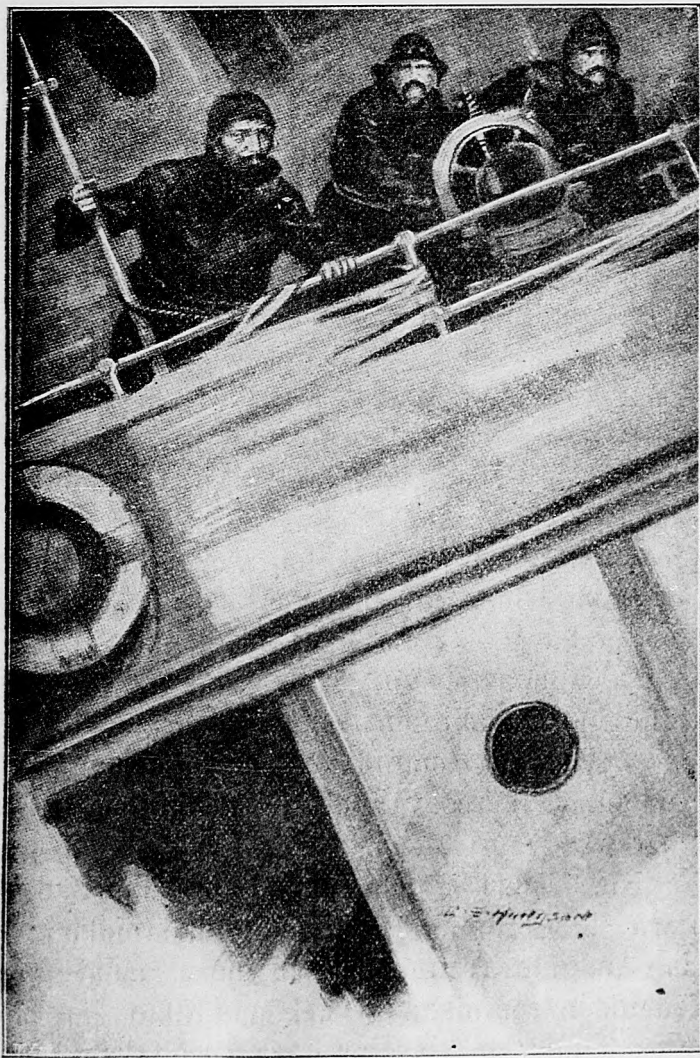
Zázračné rozmnoženie chleba.

Ako z jedného zrnka žita dorobiť možno 2277 zrníek.

Napísal: Mikuláš Bojdisz, farár obce Karácsonyfalva.

2277! Začuduje sa každý ctený čitateľ, keď pohliadne na toto veľké číslo; tým viacej sa však začuduje, keď pozná jeho neobvyčajnú významnosť. Čo teda znamená toto veľké číslo? Nič iné, ako zpravu o mojich úspechoch, ktoré som dosiahol pri pokusoch dorábania takrečného **mandžurského žita**.

Číslo toto však upomína aj na tú ľahostajnosť, s ktorou obyčajne stretáme sa vtedy, keď zvlášte v terajších ťažkých časoch, ľudí priviesť chceme ku takým pokusom, o ktorých posiaľ ani pochopu nemali. Toto je všestranne natoľko známe, že by zbytočné bolo dokazovať to prí-

Nákladná parolod v búrke.

kladmi. Keď u nás vznikne daaká dobrá myšlienka, ľudia sa nazdávajú, že je dostatočné, keď o nej zdvorile slyšia alebo povrchno dačo prečítajú, to už ale nemôžeme od nich očakávať že by sa dali do práce a s obznámenou osožnou vecou aký-taký pokus urobili. Bez próby však a pokusov v žiadnom ohľade neni pokroku.

Spasiteľ náš Ježiš Kristus zázračným spôsobom rozmnožil chlieb na púšti a učedníci jeho podávali ho zástupom, ktoré ho nasledovali. Keby vtedy ľudia neboli požívali tohoto podaného im chleba, nikdy by neboli vedeli, ak veľká slasť je nasledovať Pána. Katolícke náboženstvo naše nielen «slovom», vyučovaním udržiavať, vychovávať che nasledovníkov svojich, lež za príkladom jeho Zakladateľa, na pomoci chce im byť v ich biedach a trápeniach. Nikto nám nemôže pomôcť, jestli, odsocujeme pomocnú jeho pravicu. «Slovo», poučovanie nášeho svätého náboženstva treba nielen slyšať, lež aj nasledovať.

Za príkladom a v duchu Krista Pána, popolitý ľud vyučuje a vede Katolícka Ľudová Jednota. Prevádza to živým slovom v ľudových shromaždeniach a poučnými článkami v jej sošitoch a spisoch. Katolícka Ľudová Jednota všetko možné vynakladá k zabezpečeniu časnej a večnej blaženosti ľudu. Z tej príčiny aj každý svedomitý katolík nesmie dlho rozmýšľať a vo svojom vlastnom záujme ako aj ku blahu svojej rodiny prihlásiť sa má za člena Katolíckej Ľudovej Jednoty, ktorá k hmotnému zveladeniu ľudu, zvlášte malých hospodárov, prítomne odporúča pokusy k dorábaniu *mandžurského žita*.

Kto nasleduje toto dobromyselné odporúčanie a pokus urobí s niže udaným spôsobom nového dorábania žita, presvedčí sa o tom, že Katolícka Ľudová Jednota ako pravá matka stará sa o chudobný ľud, keď mu odporúča tento nový spôsob dorábania žita. Dľa tohoto nového spôsobu, ktokoľvek má malú zahradku, tolko žita môže v nej dorobiť, koľko potrebuje pre jeho domácnosť. Na malej ploche 50 □ siah ľahko sa urodia aj 3—4 metrické centy najpeknejšieho žita. Ku pokusom s týmto novým spôsobom dorábania žita ale dostatočná je aj malá truhlička, ktorú naplníme dobrou zemou a do tejto nasadíme žita dľa niže uda-

ného systému. Takéto pokusy ľahko možno prevádzaf i v najmenejšej domácnosti. Keď ale ľud vlastnou zkušenosťou presvedčí sa o možnosti tohoto zázračného rozmnožovania chleba a keď zvlášte malí ľudia nasledovať budú tento nový spôsob dorábania žita, nemálo posľuži to k ulaveniu terajšej nesnesiteľnej drahoty.

Dľa mojej vlastnej zkušenosťi môžem tvrdif, že za prajných okolností, pri mandžurskom systéme dorábania žita, z jedného katastrálneho jocha dá sa dorobiť i 160 metrických centov žita. To neni bajka, lež opravdová skutočnosť. Na jednoduché prečítanie, je to síce ľazko k uvereniu, keď s tým však próby urobíme, presvedčíme sa o tom, ako o «zázračnom rozmnožení chleba» v terajšej dobe, v ktorej dobrotivý Boh hladnému ľudu takýmto spôsobom chce dať vzdajšieho chleba.

Tieto pokusy prevádzam už cez dva roky. Vyproboval som všetky spôsoby mandžurského dorábania žita, preto aj za povinnosť si pokladám, dosiahlé úspechy na vedomie dať i druhým. Pokusy, ktoré sme prevádzali v Katolickej Ludovej Jednote obce Karácsonyifalva (stol. Torontál) spojené byly s rôznymi výsledkami. Od spôsobu a zvlášte od času prevedenej sejby záviselo, že na jednom katastrálnom jochu urodilo sa žita od 40 až do 150 metrických centov. Tak na tom kuse poľa, kde do jaročkov na 20 cm. jedon od druhého vzdialených a na 10 cm. hlbokých, 4. októbra zasiali sme žita a tretinu na 10 cm. hlbokých jaročkov, 16. októbra po prvé, 30. októbra po druhé a 7. novembra po tretie, teda celkom sme zahrabali, z jocha dosiahli sme 40 metrických centov úrody. Z tohoto sme sa presvedčili, že keď zrnka siateho žita len 5. cm. blízko ležia jedno k druhému, nemajú miesta k dostatočnému vyvinutiu a následkom toho i menej donášajú.

Pri mandžurskom dorábaní žita najhlavnejšia vec je, aby do jaročkov 10. cm. hlbokých zrnka žita jedno od druhého vložené byly v dialke 10—12. cm. Lepšie je, keď sú vzdialenejšie jedno od druhého, bo keď blízko ležia jedno pri druhom, nemôžu sa vyvinuť a úroda musí byť horšia. Hlavná vec je tiež, aby sme zrnka žita zavčasu zasiali a či položili do 10 cm. hlbokých jaročkov. Tie zrnka žita doniesly

Rakúsko-uhorský námorník ako strážca internacionálneho vojenského oddielu v meste Skutari.

nám najlepšiu úrodu, ktoré sme začiatkom augusta vložili do jaročkov a prikryli alebo zahrabali vo výšudanom čase a spomenutým tam spôsobom. To bola skutočne zázračná úroda, **bo z jedného zrnka žita vyriastlo 65 pekne vyvinutých klasov s 2277 zrnkami.**

Pri pokusoch v minulom roku prevedených dosiahli sme len 1025 zrníek. Kým ale v minulom roku dosiahla úroda bola taká slabá, že tých 1025 zrníek vážilo len 20 grammov, *zatiaľ toho roku z jedného zrnka urodenejch 2277 zrníek váži 85 grammov.* Včul už keď na jednu štvorcovú siahu rátame len 120 zrníek, čo na jedon katastrálny joch obnáša asi 12 litrov zrna, **z týchto 12 litrov na jednom katastrálnom jochu urodí sa nám nie menej ako 163·20 metrických centov.** Taká hojná úroda pravda zaslúži, aby sme z katastrálneho jocha dosiahli aspoň len 80 metrických centoe, aj to by sa nám hojne vyplatilo.

Pri týchto pokusoch ale poučili sme sa ešte aj inému, čo pre každého hospodára je najväčšej významnosti. Prišli sme totiž ku najpeknejšiemu zrnu na siatie. Čo je zcela prirodaná vec, bo keď na jednu štvorcovú siahu

potrebných 120 zrníka žita pozorne si vybereme a upotrebíme len tie najpeknejšie, dosiahneme takú úrodu, o akej sa nám predtým ani nesnívalo. Robili sme to už v minulom roku a dosiahli sme skutočne zázračné úspechy. Z obyčajného, nevyberaného zrna dosiahli sme 2277 zrníka a tie činily 11 centilitrov. Kým ale tieto z obecného, nevyberaného zrna urodené 2277 zrnká vážily 85 grammov, zatiaľ z vybe-

a nech nasleduje bezžestné jej návody. Nech žije Katolícka ľudová Jednota.

Vojna na Balkáne.

Bulhari minulého týždňa armády Srbov a Grékov takmer zničili v krvavých bitkách, o ktorých podávame nasledujúce zprávy:

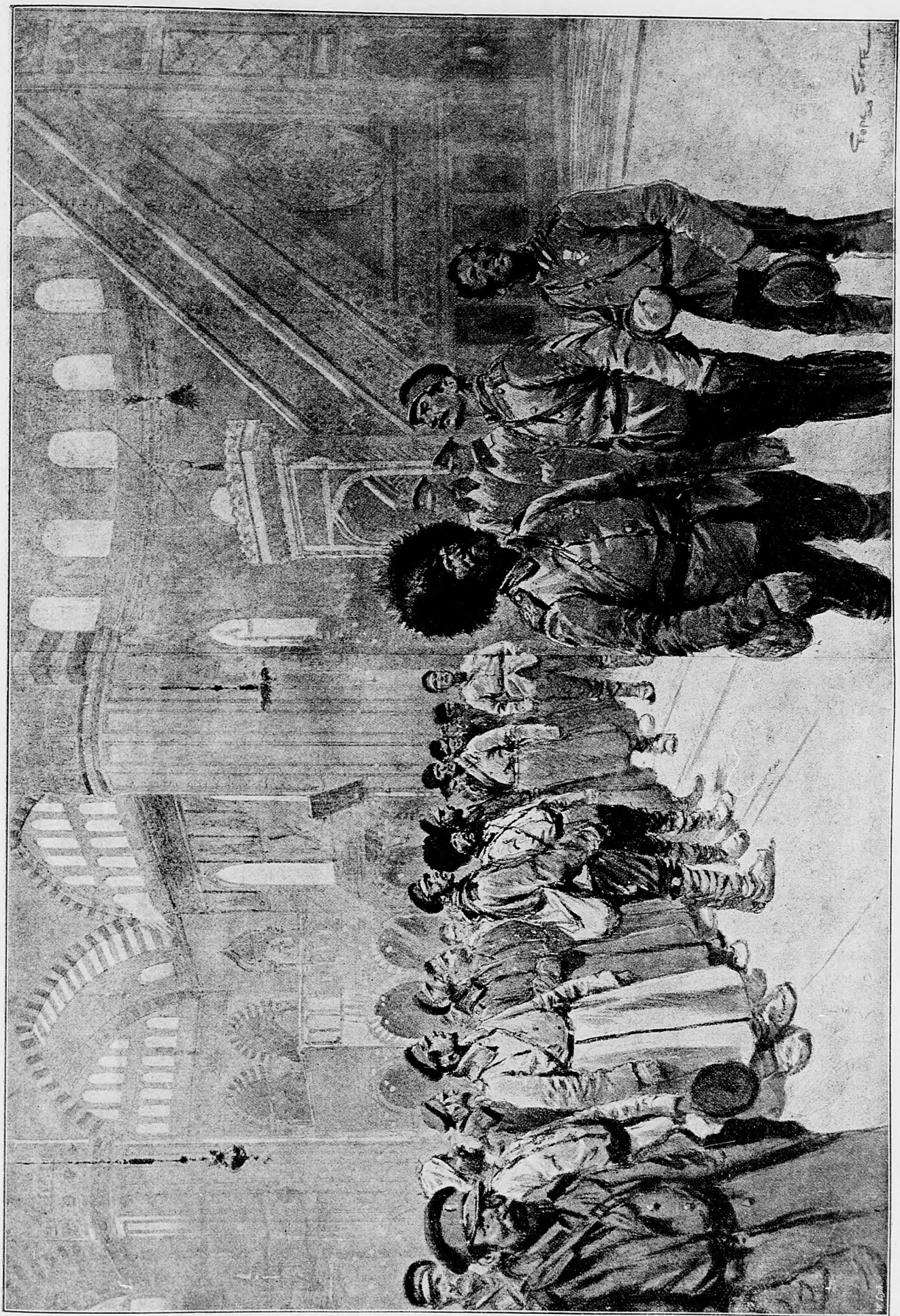
Katastrofálna porážka Srbov. Bulhari pod

Pána Ježiša reč na hore.

raného zrna ku 11 centilitrom treba bolo len 1520 zrníka a tie predsa vážily 100 grammov; teda už tu ukazuje sa differencia 15 grammov, čo pri jednom jochu obnáša najmenej 19 metr. centov. Kat. ľudová Jednota na celom obore sociálnym a hospodárskom neustále pracuje cieľom zveladenia pospolitého ľudu. Každý veriaci katolík nech ju podporuje v jej prácach

vedením generála Štepanoviča stojacu a 120.000 hláv počítajúcu srbskú armádu na Ovčom Poli **úplne porazili a rozprášili.** Polovica armády zčiasťky dala sa na útek, zčiasťky sa poddala, druhá polovica ale je obkolesená. Srbi utratili 19 rýchlopalných kanónov, veľmi mnoho pušiek, 10.000 srbských vojakov ale padlo do zajatia Bulharov. Cúvnutie tejto srbskej armády

Bulharskí vojaci v Drinopoli po prvé vkročili do tureckej modlitebne.

cez údolie rieky Moravy do Srbska je úplne **nemožné**, Bulhari pri Küstendile a Caribrode držia napohotove 120.000 hláv počítajúcu armádu, ktorá sa postaví proti 60.000 Srbom, ktorí si takto iné nemôžu voliť alebo to, že sa pri Kumanove pustia do bitky s Bulharmi alebo na západ smerom ku Prištine, prípadne Prizrenu vyhnú Bulharom.

Ponevác srbská armáda vtrhla na bulharské územie, bulharská armáda dostala rozkaz, aby **vnikla na srbské územie**. Jedna bulharská čata pri priesmyku svätého Nikolaja porazila 6 srbských bataillonov a prinútila ich ía sa na útek.

Srbské zprávy o bitkách. Srbská tlačová kancelária oznamuje: Bulhari, ktorí po svojom podvodnom útoku v dvojdňovej bitke na celej čiare utrpeli porážku, zahnaní boli na ľavý breh riek Bregalnica a Sletova. Bulhari so svojim pravým krídlom a jednou divísiou, ktorá utrpela úplnú porážku, na brehu dvoch riek zaujali tie pozície, ktoré prv opevnili. Ich úmyslom bolo, aby rýchle vtrhnutie našich čiat prekazili. Tu sa potom strhla **krvavá bitka**. Bulhari sa zúfale bránili, ale vtrhnutie našich čiat nevedeli prekazíí. **Po päťdňovej krvavej bitke** pravé krídlo Bulharov, ktoré pozostávalo zo 60 bataillonov a malo 120 kanónov, **sme úplne porazili a rozprášili**. Najhlavnejšia pozícia Bulharov, vrch Bajčen, bajonetovým útokom dostala sa do našich rúk.

Vzdor tejto zprávy zo srbského prameňa, neodškripiteľná pravda je, že Srbi utrpeli katastrofálnu porážku a chýrna ich Timok armáda celkom je zničená.

Porážka gréckej armády. Sotva že zničená bola srbská Timok armáda, dorazily chýry, že Bulhari medzi Egripalanka, Kralovo a Kumanova obkolesili a zničili aj srbskú, Morava armádu. Bulhari ostatne 6. júla zvíľazili aj nad Grékami. Ivanov, bulharský generál len s jednou divísiou docela zbil a rozprášil 80.000 silnú grécku armádu.

Stanovisko Rumunsku. Rumunsko naria-dilo a už aj prevádza mobilizáciu proti Bulharsku. Diplomácia Rakúsko-Uhorska a Nemecka pracuje na tom, aby spor medzi Rumunskom a Bulharskom vybavený bol pokojnou cestou.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Prázdniny mungov.

Čo robia mungovci, keď cez prázdniny nezahájajú v krajinskom dome? Zahájajú doma. Nie že by šli do okresov a účtovali pred voličmi. To ani za celý svet neurobia. Bojia sa voličov. Nuž a prečo sa bojia voličov mungovskí vyslanci, veď po všetkých okresoch majú za chrbtom slúžnovecov a celé stotiny žandárov? Vzдор toho ale predsa nemajú smelosti postaviť sa pred svojich voličov. Mnoho masla majú na hlave tí mungovskí vyslanci, že nemajú smelosti ísť do svojich okresov. Povedzmé aj pravdu. Keď by taký mungovský vyslanec do svojho okresu prišiel, má sa s tým pochváliť, ako z krajinského snemu skrze surových policajtov vyhadzovať dal vyslancov opozície? Má sa s tým vystatovať, ako odhlasoval zákon o vojenskej reforme, ktorým ožobrálil krajinu a svojich voličov? Alebo snáď povedať má svojim voličom: Milí voličia moji, skrze to, že som prijal Tiszovú volebnú reformu, ozbíjal som vás o vaše volebné právo, bo v krátkom čase vo vašom okrese medzi malými ľuďmi, medzi malými hospodármi a priemyselníkmi ani jedon nebude mať volebné právo? Pravda, keby mungo vyslanec mal svedomie a guraž a takto priznal sa pred svojimi voličmi, musel by k tomu prichystaný byť, že ho kamením vyperú z okresu. Dobre to vedia mungovskí poslanci a preto sa neopovážia do svojich okresov. Seba-povedomí a statoční voličia v každom okrese nech prisne vyzvú svojho mungovského poslanca, aby bezodkladne prišiel do okresu a účtoval o tom, čo robil v krajinskom sneme. Ktorý mungo zdráha sa účtovať, tomu už vopred nech vyslovia ne-dôveru samostatní a statoční voličia.

Plány mungovskej vlády.

Mungovci sú ešte vždy zcela omámení tým veľkým víťazstvom, ktoré ich vodca a diktátor krajiny Tisza za jedon million dosiahol v Arade. Mungovská vláda Tiszovým víťazstvom povzbudená, kuje rôzne možné a nemožné plány, aké previesť zamýšľa v jaseni. Dľa týchto plánov rozriešená má byť otázka národnosti, v Horvátsku zavedený má byť poriadok, prevedená má byť reforma slobody tlače, celá verejná správa má byť soštátnená, štátnych učiteľov vymenúvať

maiú föišpáni a čo je najhlavnejšia vec, notári majú dostať väčšie platy. Toto sú plány mungovskej vlády. Či zdravého rozumu človek nemusí nahliadnuť, že ako posial v celom ich parlamentárnom účinkovaní, tak aj v jaseni ľud jedine balamútiť a klamať idú mungovci?

Panama v Prešporoku.

Teda už aj do tohoto mungovského hniezda zavítala panama! V zasadnutí mestského výboru 7. júla mestský výborník dr. Julius Reisz od predsedajúceho mešťanostu Teodora Brolly žiadal vysvetlenie, kde sa podely peniaze, z odpredajú Haybeckovho gruntu, ktoré pripadnúť malý mestu? Mešťanosta Brolly odpovedal, že otázočný grunt mestská stavitelská účastinarska spoločnosť od Haybeckovcov kúpila za 355.000 korún a onedlho pod Lukáčovou vládou aeráru predala za 535.000 korún. Pri tomto predaji z dosiahnutého čistého osuhu 153.000 korún, mestská stavitelská spoločnosť dostala len 49.000 korún. Pozostávajúcich 104.000 korún dostalo ale zvláštne konzorcium, ktoré mešťanosta Brolly, zaiste dobre vie prečo, nechcel pomenovať. Ku tejto háklivej záležitosti ohlásili sa i viacerí mestskí repraesentanti, ktorí vetrili, že tam čosik musí byť v neporiadku. Mešťanostu nútili, aby pomenoval to konzorcium, ktoré dostalo tých 104 tisíc korún. Brolly ale nebol k tomu náklonný. Prišlo konečne ku hlasovaniu, a 33 hlasmi proti 32 bolo uzavreté, že mestská repraesentancia nebere v známosť odpoveď mešťanostu. O tom háklivom predmete pojednávať budú i v najbližšom zasadnutí, aby na svetlo vyšlo, kto zpáchal tú panamu!

B E S E D N I C A.

Dedinský žar.

V obci N. gazda Lucerna zastavil krok pri vchode do fary, očistil si čižmy a zaklopal.

Na chodbe zaraz ozvaly sa kroky, v zámku zaschrípala kľuč a gazdiná, stará Borča, otvorila dvere dokorán.

— Pochválen Pán Ježis Kristus — pozdravil gazda, strhajúce chlpatú čiapku.

Keď gazdiná odpovedala: «Na veky amen», opýtal sa Lucerna, či je velebný pán doma.

— Sedí v chyži a číta. Len poďte ďalej, ohlásim vás.

Lucerna vkročil do chodby a keď ho gazdina pánu farárovi ohlásila, tento odložil noviny, vstal, otvoril dvere, privítal prichádzajúceho, pozval ho ďalej a ponúkol mu stoličku.

Gazda, žmoliac v ruke čiapku, sadol a nesmelo pozrel na pána farára.

— Kde ste sa tu vzal a čo by ste rád dobrého — pýtal sa prívetive pán farár.

— No, velebný pane, bude sa vám to zdať trochu podivné.

— Taaák?! A prečo?

— Chcem sa ženiť — vypustil nesmelo Lucerna.

— To je veru podivné — riekol pán farár. — Ťahate už k sedemdesiatke a v takom pokročilom veku neodporúča sa už ženba. Nechcem vás odhovárať, ale myslím, že by ste urobil o mnoho lepšie, keby ste svoj majetok odovzdal synovi a toho oženil. Veď je k tomu už dávno súci.

Gazda Lucerna smraštil tvár a riekol:

— Ach, ktože vie, ako by Rudolf gazdoval. Nie, nie, majetok mu ešte neodovzdám. Nech ešte pár rokov čaká.

— Ale veď už má snáď päťatridsať.

— Nič nerobí — hodil Lucerna rukou. — A skrže to, že sa po druhý raz ožením, pribudne mu na majetku. Áno, veď to do hrobu nevezmem, čo mám a čo nevesta donesie...

— A ktorú ste si vyvolil?

— Chcem si vziať vdovu Trojkovú.

— Z Delavy?

— Áno, velebný pane. Bude baba i hodná — gaba!

— Vy sa teda chcete ženiť k vôli tej gaby?

— Nemyslím to tak; lež keď si ju vezmem, nepríde s prázdnyma rukama.

— Prišiel ste teda o ohlášky?

— Áno, prosím pekne. Ráďte si to poznačiť a v nedeľu nás ohlásif.

Po tých slovách siahol gazda do kapsy, vytiahol z nej potrebné listiny a odovzdal ich pánu farárovi.

— A keď som už tu a sme tak pri tej reči — začal zase Lucerna — teda by som rád vedel, velebný pane, čo vám príde od ohlášok a od sobášu?

Z kade je nevesta, tam býva i sobáš; a pretože Delava, kde býva Borča, je filiálka tejto fary, teda sobáš musí byť tuná.

— No veď viete, že cirkevné svoje výkony, už či je to svatba, či krst alebo pohrüb, nikdy nepredražujem. Som kňazom a nie vydrigrošom. Veď je tomu dosť času aj po sobáši.

— Nie, nie, velebný pane, usporiadajme si to len hneď — naliehal Lucerna.

— Nuž nech sa vám stane po vôli. Ak chcete mať sobáš cez pravé poludnie, ako to u bohatých gazdov je vo zvyku, dáte mi bagateľ — dvanásť korún. Nemyslite si ale, že tie peniaze budú pre mňa; veď viete, že je tu kántor, kostolník, ministranti, svätá

omša, svetlo atď., k tomu zaujal som sa za dve siroty po Francovi Kolesár — a čo ostane, to by som obrátil na tie deti.

— Dvanásť korún? To je strach peňazí! Toľko nedám. Čože je mňa do tých Kolesarových sirôt? Pre takú bedač negazdoval som peniaze.

— Ak sa dáte sobášit o desiatej hodine, platíte osem alebo šesť korún — pokračoval pán farár.

— Hm, hm. To je len predsa ešte vždy mnoho peňazí. Ani toľko nedám.

— Sosobášim vás teda za dve koruny, vtedy ale musíte byť s nevestou v kostole o siedmej hodine.

— Tak, tak, velebný pane. Dve korunky, to je múdre slovo, ačkoľvek by bolo ešte múdrejšie, keby ste bol povedal, že mi to urobíte zadarmo. Ale snáď by ste ma len predsa za tie dve koruny sosobášil mohol okolo jedenástej...

— To už neurobím, práve vám, takému boháčovi nie — riekol pán farár mrzute.

— Nuž teda ostane to pri tej siedmej hodine.

Lucerna odišiel.

II.

Staručký pán farár skoro každodenne chodieval sa prejsť popri mlyne Jozefa Hýrosa, ktorého rád mal ako statočného ľudáka. Pána farára milovala a vážila si celá obec. Bol on šlachetným ľudomilom, úprimným dobrodincom chudoby a tešiteľom duší zarmútených. Medzi hustými lesami v nepatrnej dedinčike žil utiahnuto, len aby mu groš ostal pre tých, ktorí trpeli biedu, núdzu a hlad.

Táto fara bola z tých chudobnejších; pole a zahrada donášaly toľko, čo bolo potrebné k vydržaniu domácnosti, príjmy ale z cirkevných výkonov, za ktoré sa platieva, pán farár obracal na chudobu, na siroty, ktoré zvlášte našly v ňom najúprimnejšieho dobrodince. Keď ale chudobný človek potreboval nejaký cirkevný výkon, nuž pán farár poslúžil mu ochotne zadarmo, ba keď videl pri ňom väčší nedostatok, ešte sám vstrelil mu do ruky niekoľko dvadsaťhaliernikov.

Dnes zaraz po odchode Lucernom, vyšiel pán farár zo svojej tichej fary a ta šiel sa prejsť k mlynu «na besedu». A v mlyne medzi iným rozpovedal mlynárovi, tuhému to ľudákovi, čo mal s Lucernom, ktorý bol známy ako nepriateľ «Kresťana».

— A peniaze by som potreboval — vzdychнул si pán farár. Zimu máme pred dvermi a tie Kolesárové chudiatka nemajú ani šiat, ani obuve. Ach, prečo som len takým chudobným!

— Ale už len ráčte prestať vzdychať, velebný pane, však to len akosi bude; ten čo dal deťom zuby, dá im aj pod zuby. I ja ich napomôžem niekoľkými zlatými a myslím, že najdú sa ešte aj ini, čo im pomôžu — povedal dobrosrdečný mlynár.

— Pán Boh vám zaplať. Dávno viem, že máte srdce na pravom mieste a držíte sa toho napomenutia: «Chudobnému podaj chleba, nahradí ti Pán Boh z

neba» — prehovoril pohnutým hlasom pán farár, stiskajúc vrelo ruku mlynárovú.

Keď pán farár odchádzal, šiel ho mlynár na kúsok odprevadiť. A vracajúc sa potom domov, polohlasne povedal:

— Počkaj, Lucerna, počkaj; budeš sa za ušiami poškrabavať! Zaplatíš ty viac ako dve korunky za sobáš, aby pánko, ten náš šlachetný starý farár mal čo pre tie siroty.

Náš mlynár večer zašiel si do «hostinca», ako v dedine menovali krčmu, ktorá ležala na krajinskej hradskej.

V hostinci našiel pohromade temer všetkých svojich ľudí a lepších gazdov, okrem odpadlika od ľudovej strany Lucernu. Ten do hostinca len vtedy chodieval keď boly voľby, keď zadarmo mohol žrať, keď pred kortošom nepriateľského tábora za žranicu zaprel svoje náboženstvo, keď ako blúdna ovca potíkal sa medzi tými, ktorí sú v diablových pazúroch. Bol on ohromným lakomcom, opravdovým žrlošom, úžerníkom. Za halier bol by si dal aj do kolena vrtať. Mal syna, jediného syna. toho ale moril hladom, mučil najťažšou prácou, šatil ho chatrne — ako svetu na posmech. Ondreja to konečne domrzelo, odišiel z domu, vo vzdialenej dedine vyhľadal si službu u poriadneho gazdu a tam sa mu ľúbilo.

Pre veľkú lakomnosť Lucerna v dedine nebol obľúbený. Keď daktorý z jeho spoluobčanov mal sa s ním kde stretnúť, radšej mu vyhnuť. Nikto nemohol sa s ním pekne rozprávať, bol človek zamklý, zamračený, ktorý vždy jedine na tom rozmýšľal, na jaký spôsob by prišiel k peniazom, k tomu svojmu «bôžkovi» a jako by sa to alebo iné vykonať mohlo, aby to ani babky nestálo.

Mlynár ako si sadnul medzi svojich spoluobčanov ľudákov, rozpovedal im, aký lacný sobáš chcel by mať škrhloš Lucerna. Občania sa pohoršili nad týmto najnovším kúskom známeho lakomca.

Mlynár bol rozvažitý človek a veselého ducha. Vymyslel si niečo, ako to navliecť, aby Lucerna pánu farárovi za sobáš viac musel zaplatiť ako dve koruny. A to čo vymyslel, sdělil spoluobčanom, ktorí s pochvalou prijali mlynárov návrh.

— Všetcia sme pri tom! Súhlasíme! Nech zaplatí! Nech prispeje na tie ubohé siroty!

Také hlasy sa ozývaly.

(Dokončenie nasleduje.)

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XX. devätnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

CHYRNIK.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Najdôstojnejší pán knieža-primas, arcibiskup ostrihomský, skut. vnút. tajný radca dr. Ján Csernoch v poslednom obežníku svojom cirkevnom dáva na známosť, že obec Vág-magyarád, ktorá posiaľ ako filiálka patrila ku obci Gerencsér, dostala samostatnú faru. — Matias Kelemen, kaplán obce Cseszte za farára vymenovaný je do obce Ardánfalva, Ladislav Horváth dočasný administrátor obce Ardánfalva za kaplána poslaný je do obce Cseszte.

Z biskupstva nitrianskeho. Viktor Molnár kaplán bánovský za farára vymenovaný je do Kisradna, Jozef Puchovszky, kaplán illavský dostal faru Vágsziklás, Rudolf Czeizel stal sa administrátorom v Csavalyi, Franc Bartaček administrátorom v Skačanoch. Ako kapláni prelození sú: Ernest Pápay do Bosáce, dr. Jozef Tiszó z Rajca do Bánoviec, Alois Marszina z Rakovej do Rajca, Jozef Kosztelný zo Szkaesány na Rakovú, Ján Cserei z Dolného Hričova do Illavy. Novovysvätení poslaní sú: Béla Dornics do Zakopčia, Gašpar Kostyál do Ószéplak, Štefan Schmidt do Nagydivény, Ludvik Simek do Barosháza, Anton Smoták do Óbeszterce, Augustin Szolárik do Dolného Hricsova.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 29. júna v kaple svojej za kňaza vysvätil Ákoša Borcsányiho, profesora radu pranemonštratského, tohože dňa predpoludním zahájil 5. ročné shromaždenie katolíckeho patronážu, 2. júla ale patronesskam spolku katolíckych gazdiniek v biskupskej rezidencii držal konferencie a dvakrát navštívil sloid výstavu elementárnych škôl. — Dr. Viktor Horváth kanonik a pomocný biskup z Kaloče minulé dni navštívil osvieteného pána biskupn. Biskupská rada 2. júla za predsedníctva osvieteného pána biskupa vydržovala zasadnutie, v ktorom za bohoslovcov do semenišťa prijala z prešovského gymnázia 7, zo sátoraljauhelského 2 žiakov a z iglovského gymnázia 1 žiaka. Mesto ako patronát dovolilo, aby nádoby rúcha oltárne a iné kostolné veci, ktoré viac nebývajú upotrebované, vystavené a schraňované boly v Rákócziho muzeume, za čo ministerstvo výučby mestu vyslovilo vďaky. Kláštor mnišiek Uršuliniek od budúceho školského roku aj pre dievčence zariadi gymnázium a vyučovať budú tam riadni professori; zkúšky skladať

sa majú v gymnáziume praemonštratských kňazov. Dievčenské gymnázium otvoria, keď sa prihlási 20 žiáčiek a bude stáť zaopatrenie 500 korún a školský plat obnáša 200 korún. — Jozef Répászky, kaplán z Hernádnémeti preložený je do Monoku a na jeho miesto za kaplána poslaný je novovysvätený kňaz Ján Bartos. **Sárospatak:** Ludvik Gruska pápežský tajomník a tunajší farár 29. júna slávil 25 ročné jubileum svojho vysvätenia za kňaza. Osvietený pán biskup a knieža Ludvik Windischgrätz oslavovaného jubilanta pozdravili telegrafične. — **Kassaujfalva:** Veľký odpust odhavovaný tu bol 29. júna, na ktorom za prítomnosti početného obecnstva súčasťníci sa ako zastupitelia patronátu aj úradníci mesta Košíc.

Z biskupstva spišského. Na odorinskú faru vo Spiši patrón gróf Vidor Csáky praesentoval vikartovského administrátora Michala Štoffko.

Chýry zo Šáriša. **Prešov:** Ján Bartos novovysvätený kňaz košického biskupstva 26. júna slúžil prvú sv. omšu, pri čom rukovodičom mu bol Jozef Kálosi, farár obce Izkugyahosszúmező a slávnostnú kázeň povedal košický kaplán Jozef Csárszky. — Adalbert Obál tunajší luteránsky professor dostal krče pod klobúkom a vzdor toho, že je professor, nevie pochopiť, prečo katolícky učebný fond patrí katolíkom. Nuž keď to nevie, povieme mu v krátkosti, že tento fond povstal z majetkov rozpustených reholníkov. Učebný fond je teda čisto katolícky a do rúk luteránov a kalvinov dostať by sa mohol len vtedy, keby ho ukradli. — Na území stolice šárišskej vo viacerých obciach vypukol dúl medzi dobytkom, zvláste medzi ošípanými. — **Kis-szeben:** Peter Hartsár, praepošt a tunajší dekan-farár za dlhoročné hospodárske zprávy riadne posielané ministerstvu orby, zo stránky tohože ministerstva vyznačený je listinou uznania. — **Lápos:** Horliví veriaci tunajšej obce vlastnými obetami postavili si pekný kostol, ktorý minule posvätil Adalbert Zaborovszky, praepošt a farár prešovský. Z tej príležitosti slávnostnú kázeň držal Jozef Vasskó, vicedekan a farár zo Zboró. — **Soóvár:** Tomáš Pásztor, tunajší kaplán poslaný je do Delneka za pomocníka ku chorému farárovi a na jeho miesto ako kaplán poslaný je novovysvätený kňaz Vendelin Genschur.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Najdôstojnejší pán knieža-primas dr. Ján Csernoch na

Naši predkovia

užívali tiež dobré, osvedčené domáce prostriedky aby rozličné bolesti hneď zo začiatku udusili a malo by sa veru tiež obzvoľáste v nepriaznivých ročných dobách na to hľadať aby ani najmenšie onemocnenie nebolo zanedbané, lež malo by sa snážiť tomu predísť už pri najnepatrnejších zjavoch teda hneď akonáhle bolesti pocítite. Dospelým a defom, ktoré su ku pr. nachýlné k nátku, môže dobrý, osvedčený prostriedok pomôcť túto ešte pred časom zamedziť. My sami sme sa o tom sto a tisíc rázy presvedčili, že takým výrobkom, ktorý tíši bolesti, občerstvuje a posilňuje, ktorým sme už mnohé rázy rozné bolesti, unavenosť a ešte iné neduhy odstránili, je Fellerov «Elzafluid», na ktorý tu upozorňujeme našich čitateľov: Keď je niečo skutočne dobré uznaju to aj odborníci a jako praktiční lekári o Fellerovom

«Elzafluide» súdia, dokazuje to nasledujúci dopis: «Ďakujem vám vrele za Fellerov «Elzafluid», ktorý sa naozaj skvele osvedčil pri všetkých na reumatismu spočívajúcich bolestiach. Odporúčam vrele Fellerov «Elzafluid» kde je to za potreby a prosím vás aby ste mi ho znovu zaslal pre noju vlastnú potrebu, za ktorý vám tu zasielam patričný obnos. Dr. M. David, mestský lekář a Sieniawie pri Jaroslavu, Holič». Objednajte pravého Fellerovho «Elzafluidu» 12 malých alebo 6 dvojitéch, alebo 2 speciálne sklenice za 5 kor. franko u E. V. Felleru v Štubici Kostolnáulica č 18 (Záhrebská stolica), kde tiež sú k dostaniu spoľahlive účinkujúce Fellerove prečisťujúce «Elzapilulky» 6 škatuliek za 4 kor., franko, ktoré malí a veľkí, mladí a starí s dôverou môžu potrebovať akonáhle je žaludek nie v poriadku. A keby tento dobrý pokyn slúžil aj k blahu našich čitateľov, to by nás naozaj veľmi tešilo. — — — h

útraty XII. uhorského katolíckeho kongressu, ktorý 9., 10. a 11. novembra vzdriavaf sa má v Budapešti, daroval 400 korún. — Sedmohradský biskup gróf Karol Gustav Majláth zaviazal sa, že na výchovu jedného hluchonemého žiaka v ústave koložvárskom ročne dá 300 korún. — Veszprimsky biskup kardinál barón Karol Hornig Zadunajskému vzdelávajúcemu ústavu daroval 200 korún. — Ján Tajthy Františkánsky kňaz na odpočinku v Kečkeméte, pre žiakov kat. hlavného gymnásiuma v Jászapáti složil základinu 500 korún. — Kňazi kunszentmártonského dekanátskeho okresu na podporu katolíckej tlače dali 118 kor. a Anton Léránt dekan-farár okce Ós (už siedmy raz) dal 100 korún.

Chýry zo Spiša. Podolinský gymnazialný profesor piarista Pavel Guba preložený je do Malého Sabínova, na jeho miesto do Podolinea príde Franc Bárdosi; piarista Ludvik Mácska na odpočinok poslaný je do podolinského kláštora. — V Mafašovciach na uprázdnenú r. k. učiteľskú stanicu vyvolili Alojza Kohutha, učiteľa haligovského. — V Podolinei dňa 2. júla v noci náhle zomrel Štefan Hattyár, dozorca železničnej dráhy. — V smokovciach do minulého týždňa bolo 1891, v Tátraszépplaku 1004 a v Iglófürede 112 kúpeľných hostí. — Rieka Dunajec dňa 2. júla následkom veľkého dažďa vystúpila zo svojho koryta, voda v Pieňicách zaplavila cestu vedúcu do poľskej Ščavnice.

Noví kanonici. Jeho veličenstvo kráľ *Dedek-Crescensa*, strážcu knihovne budapeštianskej university vymenoval za kanonika ostrihomskej arcikapituly, holičského farára dekana Jozefa *Kucseru* za kanonika prešporskej kapituly a farára v Hegybányi dekana Jána *Litássyho* za čestného kanonika ostrihomskej arcikapituly.

Nová nemocnica v Prešove. Ministerstvo vnútra upovedomilo prešovského mešťanosťu, že povolí stavbu novej nemocnice pre 150 nemocných, ale tak, aby nemocnica v páde potreby pre 250—300 postiel mohla byť zväčšená. Ministerstvo súčasne sdělilo mestu, že mimo už povolených 150.000 korún koncom r. 1913. na ciele nemocnice dá ešte 250 korún. Nemocnicu už toho roku začnú stavať.

Hrozná horúčosť panuje od dlhšieho času v Amerike, tak že na všetky strany Iudia hromadne mrú od slnečného úpalu, V samom Čikagu zomrelo 80 malých dietok.

Piešťanské kúpele v tomto roku do 19. júna navštívilo 6140 kúpeľných hostí.

Šťastie dieťaťa. Z Lučenca sdeľujú, že rýchlik, ktorý v sobotu 28. júna popoludní pohol sa z Budapešti na Vrútky, pri stanici Tiribes prebehol ponad 6-ročného synka železničného strážnika Jána Lacu, ktorý spal medzi koľajnicami. Na šťastie chlapcovi nič sa nestalo.

Smrť železničiarov. Z Lipt. Sv. Mikuláša sdeľujú, že sa na tamojšej železničnej stanici tieto dni stalo nešťastie, ktoré vyžiadalo v obeť život jedného mladého železničného úradníka. Dvaadvadsaťročný úradník Ján

Varga na dráhe mal akúsi robotu, medzičím počul hučanie vlaku. Varga sa domnieval, že sa rýchlik blíži, preto prešiel na druhé koľajnice, ale v tom okamžení z druhej strany jedon rušeň tiskal niekoľko vozňov, ktoré medzi koľajnicami stojaceho úradníka zadrľavily a na kusy roztrhaly. Nešťastného mladíka pochovali v jeho rodisku v Spišskom Podhradí. — Na stanici Tótmegyer zas 26. júna večer rýchlovlak zadrľavil 19-ročného železničného robotníka Dionýsa Bazsu. Mladý robotník naskutku zomrel.

Drotárová pomsta. Ako z Rábu oznamujú, drotár Ján Hulík často chodieval do tamojšej kaviarne «Triopolis», ktorej majiteľom je Štefan Horváth. Hulík v kaviarni narobil dlžobu, kaviarnik ho vyzval, aby mu dal zmenku, bo ináč mu viac nedá na úver. Hulík dal zmenku, ale si zaumienil, že sa vypomstí na Horvátovi. V utorok večer s revolverom prišiel do kaviarne s tým, že Horvátha zastrelí. Slúžka svojho gazdu skryla v bočnej izbe, na ktorej zavrela dvere a zavolala policajta, ktorý za čas pozoroval, aby Hulík, ktorý medzitým odišiel z kaviarne, nevyviedol niečo zlého. O 1. hodine po polnoci kaviarnik vyprevádzal ostatných hostov, Hulík ale učupený pri stene strichol naňho a keď kaviarnik vykročil na ulicu, Hulík strelil mu do prs. Smrteľne raneného kaviarnika odviezli do nemocnice a Hulíka polícia zatkla.

Vetor a počasie zapríčiniť môžu nám rôzne nebezpečia a zvlášte hlavu a tvár, proti vplyvu počasia a vetra nevieme si tak brániť ako iné čiastky tela, ktoré chránime odevom. Bolenie zubov, neuralgia tváre, bolenie hlavy a uší preto častej nás navštvujú. Z tej príčiny et. čitateľom opätne len to môžeme odporúčať aby doma vždy mali boľasti uľavujúci **Fellerov Elsa-Fluid** a keď sa im minie, nech hneď dajú si ho poslať, 12 flaštičiek za 5 korún od V. Eugena Felleru, dvorný lekárnik Stubica, Kostolná ulica 18. (Záhreb. st.)

Hospodár len vtedy môže mať veľkú radosť, keď zožatú hojnú úrodu vymlátif môže motorovou mlatiackou, pochádzajúcou z motorovej dielne Ludvika Kállayho. Presná adresa: *Ludvika Kállayho* motorová dielňa, *Budapest, VI., Gyár-utca číslo 28.*

Levoča.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vefactený pán redaktor! Prosím ráčte uverejniť týchto mojich pár riadkov v našom milom Krestane.

Zriedkavo veľkolepé slávnosti odbavované byly 22. júna v obci Habovka v oravskej stolici. V tento deň totiž dvaja novovysvätení kňazi spišského biskupstva Jozef Brnussák a Ján Gallas za prítomnosti skoro všetkých obyvateľov obce slúžili prvú sv. omšu. Slávnosť táto na veky pametnou ostane horlivému a nábožnému obecnstvu nielen obce, lež aj celého okolia. Bydlá oboch velebných primiciantov a celé ich susedstvo nábožné ruky ozdobily celou hovorou jedličiek

na ktorých ačpráve skvely sa veľké kvapky dáždu, aký pršal cez noc a po ulici bolo blata po členky, ľud zo všetkých strán ku slávnosti vo valnom počte dostavil sa v peknom sviatočnom rúchu.

Kostol už za včasných ranajších hodín zaplnený bol do posledného miesta, ako však blížila sa už slávnostná hodina, znovu začal studený dážď pršať. To ale neprekážalo vo veľkom počte shromaždený nábožný ľud, aby velebných primiciantov v slávnostnom pochode sprevádzal ku stánku Božiemu. Pri sv. omši velebného pána primicianta Jána Gallasz rukovodičom bol Ondrej Dobranszky, farár obce Hladovka, velebnému pánu primiciantov Jozefovi Brnussák ale rukovodičom bol Štefan Zaják, farár z Trstenej. Pod svätou omšou druhého pána primicianta srdcia všetkých hlboko prenikajúcu a obecenstvo k slzám dojímajúcu kázeň povedal ružomberský pán kaplán Ján *Ferencsik*. Slávnosť táto veľkolepe vypadla a nezabudnú ju pokolenia obce a okolia.

Z Oravy.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť tento dopis v našom milom «Kresfane».

Veľkú slávnosť mali sme 26. júna na Habovke. Dvaja bratia — blíženci, dvojčatá — Ján a Štefan *Hattyár* slávil jubileum 25-ročného kňazstva. Takých slávností sa málo ujde. No a ešte i tých by sme si nemali povšimnúť a ku cti Božej použiť?

O 10. hodine páni jubilanti v sprievode vyšli z farskeho príbytku a vkročili do krásne ozdobeného chrámu preplneného ľuďmi tak z blízka ako i z ďaleka. No, nechýbali i vzácní kostia. Boli tam prítomní: Zmeskál viceispán, Matyuga hl. slúžny, Szabó kráľ. školdozorca, duchovenstvo vo veľkom počte, celá rodina Hattyárovská z ružomberka a učiteľia v krásnom počte. Títo ostatní pobožnosť kostolnú lúbezným spevom dvíhali až hore k nebesám. Vďaka im za ustávanie!

Sv. omše boly tri. Pri hlavnom oltáre slúžil spievaniu starší brat jubilantov Andrej z dieceze jágerskej. Jubilanti ale slúžili pri bočných oltároch. Slávnostnú kázeň mal Mattyašák, farár dubovský. Najzajímavějšíe bolo to, keď povedal, že «jeden dobrý kňaz viac vykoná než 12 slúžnovecov a 24 žandárov.

Kostol habovský sebe podobného ľahko nenajde. farnici z Habovky a Zuberca pod týmto pánom dekanfarárom na ozdobu tohože cez 16 rokov obetovali vyše 45 tisíc korún. Ach a ten nový utešený Bohostánok! V takom kostole naozaj nemôže sa človek zdržať od toho, aby sa nemodlil. Musí sa modliť. Len vkročí do kostola a tajná moc už-úž zohýňa človeku kolena. Štedrosť farnikov je bez hraníc. Dajú oni na svoj kostol ešte aj to ostatné. Tak je. Pán Ježiš vám tiež pripraví a ozdobí vaše miesta v kráľovstve nebeskom. Vy habovskí farnici ste horiacou sviecou, na ktorú majú hľadať a svetlo príkladu z nej hrat veriaci iných farností. Nech vás, milí Habovčania a Zuberčania, Pán

Boh hojne požehnáva. Láskový Pán Ježiš Kristus, ktorého tak často do srdca prijímate — nech bude vašou hojnou odplatou tu na zemi a ešte hojnejšou odmenou vo večnosti.

Takýchto farnikov má jeden z jubilantov dp. Ján Hattyár. Nech ho Pán Boh živí na mnohé desaťročia i so svojim bračekom Štefanom farárom v Jablonke. Obidvaja sú širokoznační i ako kazatelia i ako vodcovia pútu Levočského.

Takýchto vážnych duchovných nech si vysoko ctia farnici už i len pre tie vážne veci, za ktoré sa zaujmú ku cti a chvále Božej. O krátko aj jablonský kostol v nůtri tak bude vyzeráť, ako vyzerá teraz kostol na Habovke. Prečo? Bo súci je k tomu dp. farár Štefan Hattyár, lež súci sú na to i Jablončania, bo sú štedrého srdca. Sv. missie, ktoré majú byť v pôste v jablonskom kostole, budú základom nového srdca, nového ducha v tomže kostole.

Nech Pán Boh živí pánov jubilantov v dobrom zdraví, nech im udelí sily, aby dožiť sa mohli i jubileuma 50-ročného kňazstva. Vivant!

Jeden z prítomných.

Richvald (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Prosím o laskavé uverejnenie mojho dopisu v našom «Kresfane».

V mesiaci júni množstvo spŕch v podobe dážda činilo 104 milimetrov. Najväčšia spŕcha bola 6. júna: 20. millimetrov. Dní bez spŕch bolo 11. Dňa 14. júna bol sňahový dážď a ladovec, vo vrchoch ale napadol sňah. 16. júna tiež bol ladovec. Búrky mali sme 6., 9., 19. a 25. júna.

Dopisovateľ.

Odkazy redakcie.

J. K. L. Veľmi vďačne v najbližšom čísle. — **Dopisovateľ P.** Čo možno uverejňuje sa aj bez upozornenia. — **O. Št. U.** Predplatok v poriadku.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena:

na celý rok --- --- --- 4 koruny,
na pol roka --- --- --- 2 koruny,
na štvrt roka --- --- --- 1 koruna.
Do Pruska: na celý rok 6 korún.
Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Kresfana

Kresfania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

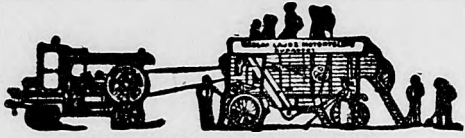
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvrelj Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojm vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchjší a najdokonalejší mlatbu stroj prítomnosti

Bez strojnika lahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:

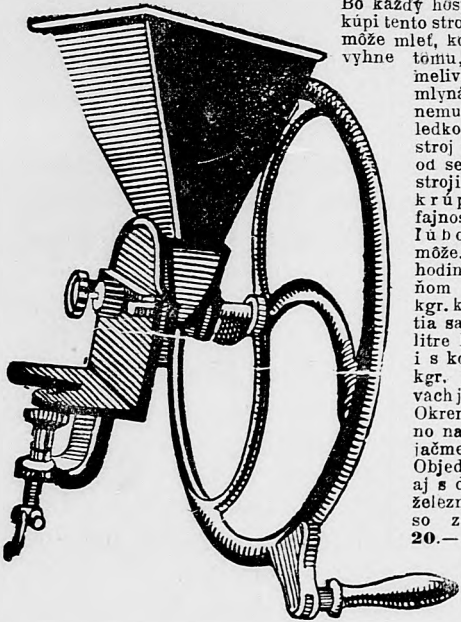
parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Netreba viac ísť do mlyna!

Bo každý hospodár, ktorý si kúpi tento stroj, vtedy a toľko môže mlieť, koľko potrebuje, vyhne tomu, že by toto melivo bolo horké a mlynárovi tiež nie nemusí platiť, následkom čoho kúpený stroj vyplatiť sa sám od seba. Na tomto stroji možno mlieť krúpy akejkoľvek fajnosti, bo sa dľa ľubosti regulovať môže. — Cez jednu hodinu možno na ňom somieť 30—40 kgr. kukurice. Smeštie sa doň na raz 4 litre kukurice. Stroj i s kolesom váži 14 kgr. V hospodárstvach je neoceniteľný. Okrem kukurice možno na ňom mlieť aj jačmeň, raž a žito. Objednať ho možno aj s doposlaním na železničnú stanicu a so zaobalením za 20.— K. Pri objednaní 10.— K. treba poslať. Objednávania vopred prima.

ALEXANDER TAKÁGS BUDAPEST, 280., Rákóczi-ut 8. NK.

Cenník s 5000 vyobrazením na žiadosť poslať sa zdarma.

Mnoho sa dá usporiť

v čas potreby pri strihaní vlasov alebo holení brady, upotrebením môjho stroja z pôvodnej I-a Solingen ocele. Stroj tento naj-fajnejšie niklovaný prevyšuje všetky ostatné stroje na strihanie.

No. 9150 I-a kvality, strihá cez 2 zúbky, dĺžka strihu bez hrebienka 3 mm., s tenkým hrebienkom 7 mm., s hrubým hrebienkom 10 mm. Šírka plochy strihu (19 zúbkov) 4 1/2 cm. Kus s rezerve nožom aj s úpravou upotrebenia, tak že bärkto, i najneskovejši vlasy hneď strihať môže, K 5.80. No 9154.

Dobry stroj k strihaniu vlasov s otvorenou strunou komplet K 4.80. No. 9151. Stroj k strihaniu brady K 5.60. No. 9155. Tenže stroj s 1 mm. dĺžky strihu K 4.50.

Riziko vytvorené. — Zámerna povolená alebo návrat peňazí. Zasiela s poštovou dohierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazí vyzovný dom

HANNS KONRAD,

cis. a král. dvorný zásielca **Brüx**, číslo 3356 (Čechy).

Hlavný cenník s viacej ako 4000 vyobrazeniami každému na žiadosť posielame zdarma a franko.

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — **Metove posteje.** A červeného cínovatu 1 dobre naplnená perin aa'lebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vole. Trojdiľovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dohierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 134.** pri Pilsen (Čechy).

Nahrobné krize

najkrajšieho a umeleckého vystavenia vyhotovuje, zarovnak aj opravy starých nahrobných krížov za levné ceny prima a k svedomitému prevádzaniu týchto prác ctenému obecenstvu katolíckemu uctive odporúča sa

JÁN IRING

NYTRARÁNYA

Fő-utca c. 309.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K. 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K, Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteje

z hustej tkny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K; polpaperie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrázkovaného grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovú dohierkou od 12 K počnú franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazí obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Pánom rol'nikom

odporúčam svoje najnovšie

hospodárske stroje.

Páni rolníci načo by ste kupovali stroje z ďalekej cudziny z Čiech a Moravy a platili veľké peniaze za dovozné a pritom neobdržíte stroj ani lepší ani lacnejší, ba práve naopak. Stroje dostanete u nižie podpísaného dobrého, dokonale silného, trvace a lahko idúce, pod zárukou. **Teda svoj k [svoju] a nie k cudziemu.**

Mláfačky. Žentúre. Rajtare. Sečkovice. Šrotovníky. Triery. Pluhy. Stroje na siatie. Brány. Hrabie. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. Mangle. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, borievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kôry a lúpanie kukurice atd.

Obrazkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje

V BYTČI (Nagybicsese).

Prijatie do radu Školských Bratov.

Správa noviciatu Školských Bratov v Nitrabajne dáva s týmto na známosť, ze mladíci ktorí cítia v sebe povolanie k učiteľ'skému stavu rehoľ'níckemu a vól'u maju vsťúpiť do radu Školských Bratov, žiadosť svoju oznámiť, patrične prosbopis o prijatie do 1. augusta h. r. poslať maju vyšudanej správe noviciatu. O prijatie uchádzať sa možu poriadni, chvalitebného chovania 12—14 roční usilovní mladíci, ktorí s výborným uspechom odbavili aspon 4 elementarné školy. Ponevác rad Školských bratov je chudobný rodičia do radu prijatých mladíkov 300 korún povinni sú ročite platiť za zaopatrenie a snašať i trovy za opravenie šiat, a školské potrebnosti. Kandidati noviciatu, ktorí vlastne su žiaci občianskej školy ústavu, aby nasiakli duchom sebazaprenia, k budúceму ich povolaniu potrebným, povinni sú vykonávať aj menšie práce okolo domácnosti. Bližšie vysvetlenie dáva správa ústravu Školských Bratov v Nitrabajne.

Oznamy prijíma

administracia

„Krestan“

BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

Singerove šijacie stroje

Celkom nová malá Singerka za K 60.—, dobre opravená pre domácnosť a pre remeslo od K 24 vyše! Bicikly, gramofony, platne v ľavných cenách. Na sklade má

Jozef Habán Budapest, VIII., Almássy-tér 14. Obrazkový cenník pošlem na žiadosť zdarma.

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.